

معلمان معماران آینده

آنچه در این ویژه نامه می خوانید

- بودجه آپ نیامده آب می شود
- کلاس بی معلم به چه ماند؟
- تربیت در تنگنای امکانات

طراح جلد: محمد حمزه زاده
صفحه آرا: محمد علی شیربندی
هیئت تحریریه: حسین محمدی
امیرحسین محمد علی خانی، سجاد بوشه دار

بودجه آب نیامده آب می شود

یا درگیر کیفیت نامناسب آموزش است—به گونه ای که بسیاری از دانش آموختگان دانشگاه با این سؤال مواجه می شوند که واقعا چه آموخته اند— و یا با زیرساخت های محدود آموزشی روبه روست، می تواند در مسیر پیشرفت کشور گام بردارد؟

با این مقدمه، قصد داریم سهم دانشگاه فرهنگیان از بودجه کشور را، به عنوان یکی از شاهره های موفقیت آینده، مورد بررسی قرار دهیم.

بودجه وزارت آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۴ حدود ۴۷۵ هزار میلیارد تومان تعیین شده است که رشد ۶۸ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۳ را نشان می دهد؛ اما نکته قابل تأمل این است که با وجود این افزایش، سهم آموزش و پرورش از بودجه عمومی کشور کاهش یافته است. این میزان در سال ۱۴۰۳، ۹.۸۳ درصد بود که در سال ۱۴۰۴ به ۸.۸۲ درصد کاهش یافته است.

این در حالی است که برآورد هزینه های آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۴ رقمی در حدود ۷۹۵ هزار میلیارد تومان را نشان می دهد که تفاوت آشکاری با بودجه تخصیص یافته دارد.

♦ تأثیر بودجه بر کیفیت آموزشی

سهم دانشگاه فرهنگیان نسبت به سال ۱۴۰۳ با افزایش ۳۰ درصدی مواجه شده است؛ اما این رقم با تورم کنونی کشور همخوانی ندارد. افزون بر این، بخش قابل توجهی از سهم دانشگاه فرهنگیان، یعنی

در ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۹۷، رهبر معظم انقلاب با حضور در پردیس نسیمه تهران، اهمیت دانشگاه فرهنگیان را به وضوح نشان دادند. این دیدار از آن جهت مهم بود که در آن مقطع زمزمه هایی درباره تعطیلی دانشگاه فرهنگیان یا جایگزینی آن با دانشگاهی دیگر شنیده می شد.

رهبر انقلاب با تأکید بر این جمله: «دانشگاه فرهنگیان، مرکز ثقل آموزش و پرورش است» توجه ویژه ای به این دانشگاه و سرمایه های انسانی آن، که در آینده نقش اساسی در کشور ایفا خواهند کرد، داشتند. این سرمایه ها همان معلمانی هستند که نه تنها مسئولیت آموزش نسل های آینده را بر عهده دارند، بلکه خود نقش اساسی در تحول علمی و فرهنگی کشور ایفا می کنند. تربیت نیروی انسانی توانمند در حوزه آموزش، زیرساختی حیاتی برای پیشرفت کشور محسوب می شود. از این منظر، دانشگاه فرهنگیان را می توان مهم ترین نهاد در شکل دهی به معلمان آینده دانست؛ معلمانی که مسیر پیشرفت کشور از کلاس های درس آن ها عبور می کند.

با گذشت هفت سال از آن سخنرانی تاریخی، نه تنها وضعیت دانشگاه فرهنگیان بهبود نیافته، بلکه بسیاری از چالش های اقتصادی و ساختاری موجب شده اند که آینده ی این نهاد آموزشی با ابهام و نگرانی همراه باشد. آیا دانشجومعلمی که ذهنش درگیر کسورات دانشگاهی است، که به بهانه های مختلف افزایش می یابد،

مشکلات بودجه‌ای و ساختاری مواجه است. آیا سیاست‌های فعلی می‌توانند مسیر پیشرفت این دانشگاه را هموار کنند؟ علت تفاوت سهم اعتبارات دانشگاه فرهنگیان با سایر دانشگاه‌ها چیست؟ حمایت از معلمان آینده کشور، نه تنها یک ضرورت آموزشی، بلکه یک سرمایه‌گذاری راهبردی برای آینده‌ی ایران است.

۵۵ تا ۶۳ درصد، باید از محل درآمدهای اختصاصی دانشگاه و کسورات دانشجویی تأمین شود.

این وضعیت نه تنها موجب رفع موانع نمی‌شود، بلکه دغدغه‌های تازه‌ای مانند افزایش کسورات چنان‌که در کسورات تابستانی دانشگاه فرهنگیان رخ داد و همچنین کمبود بودجه آموزشی را بر دوش دانشجومعلمان می‌گذارد.

◆ نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه آموزش

با توجه به جایگاه کلیدی دانشگاه فرهنگیان در تأمین نیروی انسانی آموزش و پرورش، انتظار می‌رود که برنامه‌ریزی مالی و حمایتی، به گونه‌ای باشد که فارغ‌التحصیلان آن از نظر علمی، آموزشی و مهارتی در سطح مناسبی باشند. معلمان نه تنها انتقال‌دهندگان دانش هستند، بلکه سازندگان فرهنگ و ارزش‌های اجتماعی محسوب می‌شوند. بنابراین، تقویت آموزش در این دانشگاه، به طور مستقیم بر کیفیت آموزش در مدارس و آینده‌ی نسل‌های آتی تأثیر خواهد گذاشت.

دانشگاه فرهنگیان، علی‌رغم اهمیت راهبردی آن، همچنان با

سجاد پوشه‌دار

پردیس حکیم ابوالقاسم فردوسی البرز

کلاس بی معلم به چه ماند؟

موضوع معلم و تربیت معلم از دیرباز اهمیت ویژه‌ای داشته و تلاش برای ارتقای آن موجب افزایش کیفیت و کارآمدی کل نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور می‌شود. از این رو، یکی از دغدغه‌های اساسی نظام آموزش، کمبود معلم است که به تدریج به مسئله‌ای بزرگ در آموزش و پرورش تبدیل شده است. برای درک بهتر این موضوع، ابتدا باید به دلایل کمبود معلم پرداخت.

در سال‌های اخیر، حقوق و مزایای دبیران و آموزگاران همواره محل بحث و جنجال بوده است. برخی تلاش کرده‌اند با سرکوب خواسته‌های معلمان برای افزایش حقوق، این مطالبه را زیاده‌خواهی جلوه دهند؛ اما این قیاس، نادرست است. تربیت کودک، مسئولیتی عظیم است که در مقایسه با حقوق ناچیز فرهنگیان محترم، نیازمند توجهی بیشتر است. برای مثال، یک نجار پس از انجام پروژه، نتیجه کار خود را به کارفرما ارائه داده و مزد دریافت می‌کند. اما در عرصه آموزش، نتیجه عملکرد معلم بلافاصله قابل مشاهده نیست؛ زیرا تأثیر تربیت دانش‌آموزان در طول سال‌ها نمایان می‌شود. این موضوع، سنجش ارزش واقعی هر معلم را دشوار می‌سازد. یکی از راهکارهای ارائه‌شده برای بهبود جایگاه معلمان، طرح رتبه‌بندی معلمان بود. میزان رضایت جامعه فرهنگی از این طرح، نشان‌دهنده سطح پذیرش آن است. بالاین‌حال، برخی معتقدند که این طرح صرفاً تلاشی ناکارآمد برای تعیین جایگاه معلمان بوده است.

یکی دیگر از مسائل قابل بحث، تغییر پایگاه اجتماعی معلمان است. اگر با واقع‌بینی به موضوع نگاه کنیم، مشاهده می‌کنیم که ارزش علمی معلمان در مقایسه با ۱۵ تا ۲۰ سال گذشته کاهش یافته و در نتیجه، جایگاه اجتماعی آنان نیز دستخوش تغییر شده است. البته این تغییر تا حدی طبیعی به نظر می‌رسد؛ زیرا با توسعه فناوری و ورود هوش مصنوعی به حوزه‌های علمی، نقش یک فرهنگی به‌تنهایی دیگر مرجعیت علمی سابق را ندارد. بالاین‌حال، هوش مصنوعی قادر به جایگزینی معلم نیست؛ زیرا نمی‌تواند کودک را تربیت کند. همین موضوع، تأکیدی بر جایگاه و ارزش واقعی معلم است.

یکی دیگر از چالش‌های مهم، افزایش تقاضا برای آموزش و پرورش است که روزبه‌روز اهمیت بیشتری پیدا می‌کند و ممکن است در آینده‌ای نزدیک، به یکی از بحران‌های وزارت آموزش و پرورش تبدیل شود. در استان البرز، تعداد مدارس به‌ویژه در ناحیه چهار کرج به‌شدت در حال افزایش است. این امر باعث شده است که دانش‌آموزان بیشتری به مدارس غیرانتفاعی روی آورند، زیرا این مدارس معمولاً کلاس‌هایی با تعداد دانش‌آموزان کمتر دارند. طبقه متوسط جامعه، مدارس غیرانتفاعی را به مدارس دولتی ترجیح می‌دهد که همین امر موجب رشد این مدارس شده و به تبع، نیاز به استخدام معلمان را افزایش داده است. در نتیجه، بخش قابل‌توجهی از معلمان آموزش و پرورش جذب این مدارس شده‌اند و کمبود معلم همچنان یک دغدغه جدی باقی می‌ماند. یکی از راهکارهای مطرح‌شده، استفاده از معلمان ماده ۲۸ است؛ اما این راهکار، رویکردی موقت محسوب می‌شود و در بلندمدت کارایی لازم را نخواهد داشت. آنچه واضح است، این است که وزارت آموزش و پرورش باید جذب صددرصدی معلمان از دانشگاه فرهنگیان را در اولویت قرار دهد و از پذیرش نیروهای آموزشی از طریق ماده ۲۸ خودداری کند.

بالاین‌حال، دستیابی به این هدف با چالش‌هایی مواجه است؛ چراکه زیرساخت‌های لازم در دانشگاه فرهنگیان برای تربیت معلمان به‌اندازه کافی توسعه نیافته است. بنابراین، لازم است پیش از هر اقدام عملی، مشکلات این دانشگاه شناسایی شده و راهکارهای مؤثری برای رفع آن‌ها ارائه گردد.

حسین محمدی

پروفسور حکیم ابوالقاسم فردوسی البرز

دانشگاه فرهنگیان

تربیت در تنگای امکانات

دانشگاه فرهنگیان با هدف تربیت معلمان کارآمد و تحول آفرین تأسیس شد. این دانشگاه در سال‌های اخیر، از نظر فضای آموزشی و خوابگاهی، با چالش‌های فراوانی در پردیس‌های استانی مواجه بوده است. در استان البرز با کمبود معلم روبه‌رو هستیم، در نتیجه ظرفیت پذیرش دانشجو در دانشگاه افزایش یافته است. اما آیا زیرساخت‌های فعلی پاسخگوی چنین جمعیتی خواهد بود؟ نخستین و مهم‌ترین مشکل، کمبود فضای فیزیکی است؛ چالشی که تقریباً در تمام استان‌ها به‌ویژه در البرز محسوس‌تر شده و با افزایش تعداد دانشجویان، بیش از پیش نمایان گشته است.

از نظر علمی و براساس استانداردهای فضاهای مسکونی، هر فرد به حدود ۳۰ تا ۴۰ مترمربع فضای زندگی نیاز دارد، درحالی‌که دانشجویان خوابگاهی در اتاق‌های ۱۵ متری، به‌صورت ۷ یا ۸ نفره زندگی می‌کنند!

با افزایش ظرفیت در سال ۱۴۰۳، فضای آزمایشگاهی پردیس حکیم فردوسی به خوابگاه تبدیل شد و اکنون حدود ۳۰ دانشجو در آن به‌صورت مشترک زندگی می‌کنند. سلف غذاخوری توانایی پاسخگویی به نیاز دانشجویان را ندارد؛ کیفیت پایین غذاها از یک‌سو و صف‌های طولانی دریافت آن از سوی دیگر، موجب نارضایتی دانشجویان شده است. سالن مطالعه‌ای که اخیراً با تلاش ریاست پردیس ساخته شد، اما در ایام امتحانات ظرفیتش تکمیل می‌شود و بسیاری از دانشجویان از استفاده آن محروم می‌مانند. مشکلات قطعی برق و آب نیز در روزهای اخیر، دشواری‌هایی را برای دانشجویان، از جمله در استحمام، ایجاد کرده است. در پردیس امیرکبیر وضعیت حتی بحرانی‌تر گزارش شده است؛ در ماه‌های اخیر، مشکلات ناشی از بالا زدن چاه‌های فاضلاب دانشگاه و دشواری استفاده از سرویس‌های بهداشتی، منجر به تعطیلی پردیس شده است. مقام معظم رهبری در دیدار اخیر خود فرمودند: «دانشگاه فرهنگیان نباید ضعیف شود. کیفیت باید به‌گونه‌ای باشد که تربیت معلم تراز اول در آن محقق شود».

با وجود چنین مشکلات ابتدایی و زیرساختی، آیا تحقق این هدف امکان‌پذیر خواهد بود؟

چالش‌های موجود بر کیفیت آموزش و فرآیند تعلیم و تربیت تأثیرگذار خواهد بود و در نتیجه، هدف کلان دانشگاه فرهنگیان یعنی تربیت نیروی انسانی توانمند، مؤمن و متعهد برای نظام آموزشی کشور محقق نخواهد شد. معلمان و دانشجومعلمان، ستون‌های اصلی نظام آموزشی و سرمایه‌های انسانی ارزشمند این کشور به شمار می‌آیند. توجه به نیازها، دغدغه‌ها و توانمندسازی این قشر تأثیرگذار، نه‌تنها موجب ارتقای کیفیت آموزش در مدارس و دانشگاه‌ها می‌شود، بلکه در بلندمدت، بنیان‌های فکری و فرهنگی جامعه را نیز تقویت خواهد کرد. سرمایه‌گذاری در این حوزه، نوعی آینده‌نگری هوشمندانه است که ثمرات آن در توسعه پایدار، رشد علمی و افزایش سرمایه اجتماعی کشور نمود خواهد یافت. از این رو، لازم است مسئولان، سیاست‌گذاران و نهادهای علمی با دیدی مسئولانه و حمایتی، به بهبود شرایط معلمان و دانشجومعلمان بپردازند.

امیرحسین محمدعلی خانی

پردیس حکیم ابوالقاسم فردوسی البرز

نشریه دانشجویی مانا

درخشش دانشجومعلم‌ان استان البرز در
رویداد ملی قلم

این رویداد به مدت ۱۰ ساعت در دانشگاه
خوارزمی برگزار شد و مقام اول را دانشگاه
فرهنگیان کسب و به مرحله کشوری راه یافت.

به امید موفقیت‌های روزافزون 🌹

نشریه مانا | @mana_journal

10

3

3

Leave a Comment

کلیک کنید

